

preskrbljene otroke vzdrževati in plačevati drago stanovanje. Pokojnina je manjša od plače. Pri tem nasvetu se pa tudi ni pomislilo na to, da so starejši učitelji služili po šest let in tudi še več let, ki se jim ne štejejo v pokojnino, ker jim ni bilo mogoče toliko si prihraniti, da bi se zamogli kakih 10 dni vzdrževati v Ljubljani za preizkušnjo učiteljske usposobljenosti in plačati takso, zakaj v pokoj se šteje le tisti službeni čas, ki ga je kdo, opravičivši preizkušnjo v učiteljski pripravnosti, doslužil na kaki javni šoli. V pokoj stopivšemu učitelju pa odpade tudi draginjska doklada, ki je učitelju res rešilna podpora. Pomisleka vredno je torej, kako naj stari in utrjeni učitelj potem v pokoju živi, ako poleg tega še svojih otrok ni preskrbel. — Želeli bi bilo, da bi se gospodje deželni poslanci vsaj nekoliko ozirali pri regulaciji učiteljskih plač na žalostni položaj tudi starejših zaslužnih učiteljev. — Ako bi se vsa službena leta vštela v pokojnino, bi potem ne bilo učitelja, da bi ne uležel takoj prošnjo za pokojnino, ko bi dosegel predpisano 40letno zakonito službeno dobo. S tako odredbo bi bilo tudi mlajšim učiteljem nekoliko pomagano, in učiteljski stan bi bil vsaj nekoliko glede avanziranja na boljšem.

Štaterski okrajni šolski nadzorniki so dne 9. t. m. zborovali v Graecu. Sklenili so ustanoviti štatersko zvezo okrajnih šolskih nadzornikov in delati po načrtu nadzornika Peerza iz Ljubljane za zvezo vseh avstrijskih okrajnih šolskih nadzornikov. Sklenilo se je tudi še prositi železniško ministrstvo za znižanje voznin in prositi deželni šolski svet za odmero primernih dijet. Ustanovil se je stalen odbor za tekoče posle. Udeleženci so bili s sestankom prav zadovoljni in so sklenili prirediti vsako leto enakega.

4000 zaplenjenih pesmaric. Iz Gnezna poročajo: Oblastnija je zaplenila 4000 poljskih pesmaric, in sicer zaradi revolucionarne vsebine!

Kakšne misli že navdajajo dvanaestletno deklico. Navado imam, da preiščem, odnosno dam preiskati učence tuptam. Pri teh „vizitacijah“ naletim na marsikaj zanimivega. Evo vam nekaj takega po originalu: I. del. 1. Rada muziko poslušam. — 2. Rada poješ. — 3. Rada pijem vino. — 4. Keko let bi rada živela. — 5. Keko si stara. — Keko pa tvoja mati. — 7. Si kaj ubogim delila. — 8. Kero možko ime se ti najbolj dopade. — 9. Kakšna farba se ti najbolj dopade. — 10. Kera fara se ti najbolj dopade. — 11. Imam brata. — 12. Keko služi na dan. — 13. Kakšni glas se ti najbolj dopade. — 14. Rada plešem. — 15. Komu najraje jesti daš. — 16. Maš rada dosti penes. — II. del. — 1. Maš pajba. — 2. Je kaj fest. — 3. Je že star. — 4. Keko je star. — 5. Keko prifot ti je pisa. — 6. Keko pa ti njemi. — 7. Te ima rad. — 8. Kaj mu je ime. — 9. Kakšne ma oči. — 10. Skere fare je doma. — 11. Je bogat. — 12. Keko ma herbije. — 13. Kakšen ma glas. — 14. Je priden. — 15. Komi je podoben. — 16. Boš si ga vzela. Fran Košir.

Germanizacija na debelo se izvršuje v tržaskih nemških šolah. Učencem je celo strogo prepovedano medsebojno občevanje v materinskem jeziku. Kakor poročajo z Dunaja, je državni poslanec dr. Bybař tozadevno vložil interpelacijo na naučnega ministra.

Dekliško trgovsko šolo, nemško seveda, misli ustanoviti celjska mestna občina, če dobi dovoljeno podporo od države, občine in graške trgovsko-obrtno zbornice. Slovenski davkoplačevalci bodo tedaj iznova plačevali za zavod, kjer se bo dosledno preziral njihov jezik. In ne le to: celjskim Nemcem, ki so že itak preobladodržani z raznimi šolami in zavodi, naj dasta vlada in dežela zopet za nov pomembujoč zavod podporo — Slovenci pa ne dobe niti najpotrebnejšega!

Slovensko učiteljsko kočevskega okraja priredi v proslavo 60letnega vladanja Nj. Velikanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I. v korist „Učiteljskemu konviktu“ v nedeljo dne 21. junija t. l. jubilejni večer v salonu g. Antona Arko v Ribnici. Vzpored: 1. Prolog, (govori nadučitelj g. Štefan Tomšič). 2. Cesarska pesem, pevski zbor. 3. Vinko Kerk: Pogovor z domom, mešan zbor. 4. E. Adamič: Pri zibel, samospev. 5. Ferdo Juvaneč: Planinarica, mešan zbor. 6. Dr. Benjamin Ipavec: Ciganika Marija, samospev (g. Viktor Grčar). 7. Karol Hoffmeister: Nocturno, duet (gospa E. Burger in g. L. Tomšič). 8. Dr. Gustav Ipavec: Lahko noč, mešan zbor. — Premor 20 minut. — 9. „Povabim sima jorja“. (Saloigra v enem dejanju). Iz prijaznosti sodelujejo pri pevskih točkah p. n. gospice pevke in člani „Pevskega kluba“. Solotočke spremlja na klavirju gospa Hermina Ančik. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopina: Sedeži od I. do V. vrste po 2 K, drugih vrst po 1 K. Stojišča po 60 h. Predprodaja vstopnic pri Božidarju Betriani v Ribnici.

Z gospodarskega polja.

Upravna posredovanja dela in služb v inozemstvu. Državni zakonik je priobčil dve naredbi, ki jo je izdalo ministrstvo za trgovino v sporazumljenju z ministri za notranje stvari in pravosodje. Prva naredba se

tiče posredovanja služb in dela v inozemstvu, ki ni bilo doslej urejeno po pozitivnih normah. Druga se tiče posredovanja dojk. Glasom prve naredbe bo odslej posredovanje dela in služb v inozemstvu vezano na koncesijo, ki jo bo možno doseči in izvrševati, ako bo zadoščeno posebnim, v naredbi navedenim predpisom. S tem se ima ustvariti izdaten odpomoček proti pojavljajočim se zlorabam, zlasti pa proti trgovini z dekleti. Naredba o posredovanju dojk pa bo lastnike koncesioniranih obrti za posredovanje služb in dela silila v izpolnjevanje posebnih higienskih predpisov, toliko ob zabeleževanju oseb, ki iščejo službo kot dojk, kolikor tudi o posredovanju med temi osebami in dotičnimi strankami.

Vseslovanski trgovinski kongres v Pragi. Deželna zveza čeških gremialnih načelnikov je sklicala na 7. in 8. junija t. l. kongres slovanskih trgovcev iz vseh slovanskih dežel.

Kmetov prijatelj — Contadinello. Deželni kmetijski urad goriški je začel izdajati tudi v laškem jeziku v enaki obliki in z isto vsebino listič pod imenom „Contadinello“ kakor je nepotreben „Kmetov prijatelj“. Tudi Lahi so proti temu najnovejšemu umotvoru goriškega deželnega odbora, tudi oni pravijo, da je nepotreben in naj bi se denar, ki se potroši za njegovo izdavanje, raje porabil v boljše, potrebnejše in koristnejše naprave v deželi. Za pouk v kmetijski in gospodarski stroki izhajata že v Gorici dva dobra strokovna lista, izdajana po obeh kmetijskih družbah ki popolnoma zadostujeta deželnim razmeram in to temveč, ker poleg teh dveh listov prihaja mnogo listov slične vsebine za Lahe iz Italije, za Slovence pa s Kranjskega, ne glede na množino nemških gospodarskih časnikov, katerih ima vsak olikan veselesek po več. „Kaj je torej vaju treba bilo?“

Mednarodni poljedelski zavod. Dne 23. maja je bil v navzočnosti kralja in kraljice otvorjen v Rimu mednarodni poljedelski zavod. Govorili so: minister za vnane stvari Tittoni, italijanski delegat grof Evgen Faina in v imenu inozemskih zastopnikov portugalski delegat Carvalho.

Telefonska zveza Trst-Pulj. Ministrstvo za trgovino je sklenilo, da se ima takoj pričeti z gradnjo raznih dovoljenih telefonskih zvez po Istri, a najprej, da se zveže Trst s Puljem, za tem se prične zvezo Trst-Opatija.

Dunavsko-jadranska železnica. Milanski „Corriere dela Sera“ javlja, da se te dni sklene v Parizu med interesiranimi velelastni pogodba glede dunavsko-jadranske železnice.

Mednarodna razstava v Tokiju. Iz Washingtona javljajo, da je kongres enoglasno dovolil en in pol milijona dolarjev, da se Amerika udeleži mednarodne razstave, ki bo v Tokiju leta 1912.

Raznoterosti.

Cesarjev spomenik v Ljubljani. Cesarjev spomenik, ki ga izdeluje akademski kipar Svitoslav Peruzzi, bo v par mesecih gotov, in se baje odkrije na cesarjev god, dne 4. oktobra. Stal bo v parku na Sodnijskem trgu.

Od 435 nabornikov v Ameriki 334. V Metliki na Kranjskem je k letošnjemu naboru izmed 101 došlih mladeničev bilo le 23 potrjenih v vojske. Pozvanih je bilo 435, v Ameriki jih je torej 334.

Jubilej tobaka. Letos bo 350 let, kar je prinesel Španec Consalvo Fernandez prvi tobak iz Amerike. Spočetka se je uporaba tobaka slabo širila, dandanes pa žalibog puši že mnogo šolskih otrok.

Velik požar je razsajal v Čikagu. Zgorela je ogromna skupina hiš. Pogreša se 80 oseb.

Na otoku Lopudu pri Dubrovniku je bil nastal velik požar v gozdu, ki je napravil mnogo škode. Gasili so pridno vojaki.

18.782 samoumorov je bilo preteklo leto v Združenih državah v Ameriki, torej skoro 30 vsak dan.

Otrpnenje tilnika. Iz Spljeta poročajo, da se je v Biotičih blizu Drniša pojavila bolezen otrpnenja tilnika. Nad deset oseb je zbolelo na smrt. Med prebivalstvom vlada velika panika, ki še narašča, ker niso oblastni nečesar storile, da se prepreči razširjenje te bolezni.

Nesreča na vojaških vajah. Iz Solnograda javljajo: Brigadir Herman Kolardt je pred dnevi odredil vojaške vaje. Že ob 6. uri zjutraj je bila neznosna vročina. Čete so neprestano marširale in prehodile pet 50 kilometrov. Med pešci je bilo razen aktivnih vojakov še 750 rezervistov. Ob 3. uri popoldne so se vojaki ustavili ter so pričele vojaške vaje, ki so trajale do 8. ure zvečer. Ob 9. uri se je mostovo vrnilo v vojašnice. Vojaki so bili grozno utrjeni. Oblolelo je 300 rezervistov in 200 aktivnih vojakov. Šest jih je zadela solnčarica in so jih morali odnesti v bolnišnico. Častniki so pod pretjo stroge kazni nadaljevali marš. Svar pride pred državno zbornico.

Kobilice v Italiji. V Pokrajini Pulja v južni Italiji se je pojavila ogromna množina kobilic, ki so pokrile velik del zemljišč. Doslej so nabrali že okoli 1000 kvintalov

kobilic; vzlic temu je prebivalstvo v velikih skrbih. Vsak dan jih naberejo okoli 100 kvintalov. Istotako se je mnogo kobilic pojavilo pri Tarantu in v bližini Gallipola.

François Coppee. Umrl je v Parizu pesnik in član akademije François Coppee.

Fijakerji štrajkajo v Inomostu, ker magistrat ne pusti zvišati fijakerskega tarifa.

Znameniti slapi pri Jajcu (v Bosni) so električno razsvetljeni. Razsvetljava je že zagotovljena. Reflektor je postavljen v posebnem paviljonu nasproti slapom. Gubljeni reflektor divno razsvetljuje vse slape. Učinek je bajen.

Top se je razletel. Te dni se je v Bohumu, kjer so Kruppove tvornice, na tammošnjem vežbališču za streljanje razletel top, ki je dva delavca ubil, osem jih pa težko rani.

Slovensko društvo „Lipa“ v Zagrebu je imelo v četrtak v gostilnici Križmanič sejo, na kateri si je osnovalo svoj pevski zbor.

Milijonar ubil očeta. V Novem Jorku je milijonar Jurij Detrija ustrelil svojega očeta z revolverjem, ker se je hotel oženiti z mlado deklico. Sin je potem usmrtil še samega sebe.

Pisateljica postala — grofica. Iz Madrida javljajo, da je kralj Alfonz. podelil španski pisateljici Emiliji Pardo Bazan naslednjo grofovstvo.

Kitajski pekel. Gotova domnevanja o spodnjem svetu in o življenju po smrti se nahajajo v vseh verah in mitologijah, ki jih je izmislila fantazija kakega ljudstva. Toda le redkokdaj obstoja tako veliko soglasje med opisovanjem pekla v srednjem veku in kitajskimi nazori o spodnjem svetu. Res čudno je, da se v kitajski umetnosti in slovstvu nahajajo skoraj enaki prizori in položaji, kakor jih predstavlja slavni italijanski pesnik Dante v svoji „Božanski komediji“. Neki angleški list meni celo, da je veliki pesnik nekako poznal to budistično naziranje pekla, kar da je vplivalo na njegov „Pekel“. Seveda je taka zveza nekako neverjetna. Poseben, uprav kitajski element je zlasti prevladanje jurističnih posebnosti, ki napravljajo iz kitajskega pekla veliko fantastično sodišče, v katerem se presoja barbarične kazni in čudovite izkušnje. Skozi vrata s pretečim napisom, ki jih straži čuvaj z živalsko glavo, pridejo mrtvi v peklenjski prostor. V ta prostor vstopijo v svoji pozemski obleki, obremenjeni s svojimi grehi, ki jih očitno kažejo. Morilec n. pr. nosi v pokoro svojo lastno glavo v roki. Mrtveci pridejo potem k bregu reke, ob kateri sedi stara žena, ki odjemlje novodošlece obkro ter jo obeša na drevo, ki se nahaja za njenim hrbtom. Grozno jo je gledati z njenimi očmi, ki so velika kakor goreča kolesa. Žena pokaže pogubljenim pota, na katerih imajo trpeti določeno jim kazen, toda ona jim obtežuje to trudopolno potovanje, ker jim pripravljajo razne ovire, vodi jih po krivih potih ter tako brezkončno podaljšuje njihove muke. Vroč in mrzel pekel sta eden nad drugim, ki pričeneta 11.900 milj pod zemeljskim površjem ter se raztezata 40.000 milj notri v sredino zemlje. Vsak pekel ima štiri vrata in štiri predpekle. Največja tema vlada v teh grozljivih razsežnih puščavah, ki jo dele samo goreči zidovi, ki se raztezajo ob vsakem peklu. In v vsakem teh oddelkih se kaznujejo gotovi grehi z določenimi kaznimi, po sistemu, ki je še bolj kompliciran in obsežen, kakor školaščne distinkcije, v katere je razdeljen v posamične peklenске kroge in oddelke Dantejev pekla. Nad vse mere iznajdljiva je kitajska fantazija v slikanju najraznovrstnejših kazni in muk. Telesa mnogih grešnikov neprestano razmesarjajo tigri, toda njihova telesa se vedno zopet zraščajo ter so vnovič izpostavljeni divjim živalim. Druga telesa prebadajo neprestano ostre pušice, drugi se zopet neprestano pečejo v rdečih razbeljenih kotlih. Ves pekel je razdeljen v deset kraljestev, v vsakem teh se kaznuje po en glavni greh. V enem teh kraljestev se trpinčijo n. pr. vsi državljani, ki niso vršili svojih dolžnosti nasproti državi, slabi davkoplačevalci, goljufi, kvaritelji živil. V drugem kraljestvu so taki, ki so se pregrešili proti pieteti in spoštovanju, tako važnim dolžnostim na Kitajskem. Takaj vlečejo grešnike skozi velike mlake krvi, oziroma jih potapljajo v gnojnice; druge zopet tarejo v moznarjih v prah, zopet druge obešajo na železne kljuke. En oddelk te ogromne kaznilnice je namenjen onim, ki so opravljali službo božjo, ne da bi se bili prej umili, ki so čitali prepovedane knjige, oziroma zaničevali svete knjige, ki so nepotrebno uporabljali riž, ta božji dar, sploh tukaj so taki, ki so se pregrešili proti zapovedim bogočastja. Taki zločinci se stiskajo med dve gredi in se potem v sredi prepilijo. Zdravniki ki so prirejali zdravlila iz človeških kosti, se počasi pečejo v olju. Oskrunjevalce grobov pomočejo v ognjenike. Sodeč po velikem številu grehov, ki se kaznujejo s težkimi kaznimi, težko uide kak Kitajec temu peklu. Kaznovani bodo že tisti, ki so kakikat mrmrali zaradi slabega vremena, ženske, ki so stavile sušit perilo na streho, oziroma bolj skrbje za svoje perilo nego li za duhove svojih umrlih in njihov blagor. K sreči je pa sredstev dovolj, da se človek že na tem svetu odkupi od teh grozljiv muk do smrti, oziroma, da jih olajša. Spravo za neko vrsto grehov n. pr. se zadobi že s

tem, da se odkupi ujetje ptice ter jih potem spusti na svobodo. Druge pregreške se popravi s tem, da se ubogim daruje krste, da si zamorejo prirediti pošten pogreb. Kdor torej po storjenih grehih takoj stori primerno pokoro, ta je gotov, da ubeži groznim mukam in trpljenju groznega kitajskega pekla. — Glede tega smo mi malo na boljšem.

Listnica uredništva.

F. L.: Poročilo smo dobili že prej od druge strani, zato smo Vaše odložili. — M. Ž. v S.: Vabilo nam je došlo prepozno, zato ga nismo priobčili. Ko bi napravili naslov pravilno, bi bilo vse v redu, sedaj pa ni.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 685.	Kranjsko.	123 1-1
Vedel razpisa o. kr. dež. šolskega sveta z dne 7. t. m. pod št. 2723 je na II. mestni deški ljudski šoli za dobo dopusta sedanjega nadučitelja v popolnitem razpisano službeno mesto		
nadučitelja extra statum		
s sistemiziranimi prejemki.		
Prosilec za to službeno mesto naj svoje s potrebnimi dokazili opremljene prošnje predloži potom do 12. julija t. l.		
vlagajo pri podpisnem o. kr. mestnem šolskem svetu.		
Zakasnele ali pa pomanjkljive prošnje se pri oddaji službe ne bodo vpoštevale.		
C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani, dne 12. junija 1908.		

Dr. Ed. Volčič v Novem mestu (Kranjsko)

je uredil ter dobivajo se pri njem in pri vseh knjigo-101 12 3 tržih naslednje pravne knjige:

1. **Civilnopravni zakoni** (IV. zvezek Pravnih zakonov z obširnimi slovenskimi in hrvaškimi stvarnim kazalom, obsegajoči XII in 909 strani. 1906. V platno vezana knjiga K 8—

2. **Odvetniška tarifa:** določila o rabi hrvaškega in slovenskega jezika pred sodišči; sodne pristojbine, s stvarnim kazalom (20 tabel). 1906. Broširano K 1-80

3. **Zakoni o javnih knjigah,** zemljiških itd. (V. zvezek Pravnih zakonov z obširnimi slovenskimi in hrvaškimi stvarnim kazalom v hrvaškem in slovenskem jeziku, z vzorci knjižnih prošelj in vpisov. 1908. Knjiga v dveh delih, skup 618 strani. Mehko vezana knjiga K 5-60

popolno v platno vezana K 6—

Ponatis iz knjige, navedene v točki 3.:

4. **Vzglebi predlogov, sklepov in vpisov** za zemljiško knjigo; dotična kolkovina in vpisnina. Broširano K 1—

5. **Kolkovina in vpisnina** pri zemljiški knjigi. Stenska tabela na močnem papirju. 60 h.

Dalje od „Poljudne pravne knjižnice“, ki jo izdaja društvo „Pravnik“.

Zvezek I. **Zakon o dovoljevanju poti za silo,** s pojasnili in vzorcem prošnje. 1907. Mehko vezano K —40

Zvezek II. in III. **Predpisi o železniških in rudniških knjigah.** 1908. Cena mehko vezani knjižici K —80

Zvezek IV. in V. **Pristojbinske olajšave ob konverziji terjatev.** 1908. Knjiga potrebna posebno posojilnicam in denarnim zavodom sploh. Mehko vezana knjiga K —80

Zvezek VI.—X. **Predpisi o razdelbi in uredbi ter o zlozbi zemljišč.** 1908. Mehko vezano K 2—

Pripravi se: Zvezek XI. in XII. **Predpisi o poljski okvari.** 1908. Mehko vezano K —80

Ako ni dogovorjeno drugače, se pošilja knjige s pošto proti poštnemu povzetju, tako, da se k navedenim cenam priračunajo le resnični in poštni izdatki; pri naročilih do 2 K je najcenejše, ako se pošlje naprej kupnina in 10 vin. poštnine v gotovini ali poštini znamkah.

Cenovnik zastoj in poštine prosto. Največja in najbogatejša tvorniška zaloga priznana pravih švicarskih

Union-ur

31 52-25

katerih tvornice delničar sem in edini zastopnik za vso Kranjsko, ter zastopnik ur Schaffhausen, Klassig in Glashütte.

Velika zaloga zlatnine, srebrnine in dragocenih kamnov, kakor blaga od srebra in kinasrebra

Fr. Čuden urar in trgovec v Ljubljani

Prešernove ulice nasproti frančiškanskemu samostanu.

P. n. učiteljsstvu in sl. občinstvu se priporoča

Kavarna Evropa

v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Na razpolago je „Učiteljski Tovariš“ in vsi drugi slovenski in velika izbira tujih časopisov. — Za točno postrežbo in dobro pijačo je kar najbolje preskrbljeno.

Anton Tonejc,

27 26-13

KNJAVNAR.